

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponentky

Práci předložil(a) student(ka): Zuzana Řehořová

Název práce: Rasismus na českých fotbalových stadionech

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Alena Pařízková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uveďte, do jaké míry byl naplněn*):

Zuzana Řehořová si v jako cíl práce vymezila nejprve v úvodu a znovu zopakuje v metodologické části. Důraz na jednotlivé části je ve formulacích cíle v obou kapitolách trochu posunut.

V úvodu autorka tedy konstatuje, že se „Zejména [...] věnovala legitimizaci subjektivní fyzické a psychické pohody z rasistického chování fotbalových příznivců a analýze rasismu jako společenského fenoménu na stadionech České republiky, jeho původu, míře projevů a odlišností a jak jej fanoušci vnímají na stadionu a v jejich osobním životě (str. 1).

V metodologické části je hlavním cílem „analýza rasismu jako společenského fenoménu na stadionech v České republice“ (str. 15). To dále v textu konkretizuje na zájem o postoje fanoušků a fanynek k rasistickému chování, význam davu a prostředí stadionu v tomto kontextu a způsoby legitimizace rasistického chování, plus „definovat důvody a původ urážek směřující na barvu pleti“ (str. 15).

V metodologické části práce autorka dále uvádí, že v práci, došlo k posunu jejího výzkumného záměru, který byl původně zaměřen pouze na Hooligans a Ultras: „Jak se konstruují hranice rasismu v prostředí českých fotbalových Hooligans a Ultras?“ (str. 15), což dále vysvětluje tak, že původní záměr rozšířila také o kategorii Ultras. To je poněkud matoucí.

Autorka se k cíli vztahuje, ale naplňuje jej pouze v základní míře.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Předkládaná práce je proporčně vyvážená. Autorka se v teoretické části věnuje tématu rasismu, vysvětluje koncept rasy jako sociálního konstruktů a propojuje je se světem fotbalu a fanouškovství, k které formuluje na základě relevantních a čtených zdrojů odborné literatury. Za slabinu považují, že kapitola 2. 3. 1. Předchozí výzkumy (str. 14 - 15) je postavena pouze na jednom zdroji a nepředstavuje předchozí výzkumy (jež k tomuto tématu rozhodně jsou), ale přejímá zjištění sice relevantní a současné ale jedné studie.

Realizovaný výzkum s fanoušky typu Ultras a Hooligans je postaven na rozhovorech a zúčastněném pozorování. Autorka také uskutečnila rozhovor se zástupcem představenstva daného klubu. V metodologické kapitole je vše srozumitelné a přehledně popsáno. Osnovy rozhovorů jsou vhodnou součástí příloh. Co zde postrádám je etická reflex výzkumu.

Prezentace zjištění je velmi popisná a zkratková. Hned v kapitole 5. 1. Vývoj a četnost rasismu na stadionech ČR autorka nechává zodpovědět fanoušky na jejich subjektivní dojem počátku rasismu na stadionech a četnost jeho výskytu českých stadionech. To je samo o sobě problematické, protože tak

se sice dozvídáme, že „procentuálně se [četnost projevů rasismu na stadionech] snížila“ na základě dojmu Miroslava, kdežto Radek změnu v průběhu let nevidí. O snížení mluví také představitel klubu, ale ten to ničím nepodkládá. Vnímaná četnost může mít svůj význam, ale jaký, to se od autorky nedozvíme.

Navíc autorka přejímá rasistické kategorie svého výzkumného prostředí píše-li o hráčích „tmavé pleti“ a hráčích „žluté pleti“, na které rasismus z fotbalových tribun míří méně často (str. 19), nebo dále o „osobách žluté pleti“ (str. 20). Překvapivé a zkratkovité je v tomto kontextu také závěrečné konstatování, že „fanoušci ve svých osobních životech s rasismem příliš nesympatizují“ (str. 28), že jejich projevy na stadionech jsou zejména důsledkem prostředí. Je to totiž v rozporu s obsahem kapitoly 5. 4. na stranách 25-26.

Diskuse s teoretickou částí práce není, autorka se pouze na několika místech omezila na konstatování, že tak bylo uvedeno/vymezeno v teoretické části práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA *(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):*

Jazykový projev odpovídá typu předkládané práce, s tolerovatelným množstvím chyb a překlepů. Odkazy na literaturu jsou v jednotném citačním stylu. Celková práce a jednotlivé kapitoly jsou přehledně členěny. Grafická úprava je standardní.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE *(celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):*

Celkový dojem z práce je rozpačitý. Na velmi dobře zpracovanou teoretickou část práce navazuje poměrně nepodařená empirická část, která zůstává na povrchu vymezeného cíle ústící v popis, jaký na jednotlivá témata má názor ten-který participant a opakujícím zdůrazněním autorky, že rasismus na stadionech je třeba potlačovat. Zuzana Řehořová ve svém výzkumu kombinovala dvě pozice: výzkumnice a fanynka, což přiznává hned v úvodu. To jí na jednu stranu umožnilo dobrý vstup do zkoumaného prostředí, kontakty na participanty. Překvapivé potom je, jak povrchní samotný výzkum je.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ *(jedna až tři):*

Je strach z neznámého (jednou či několika jedinců tmavé pleti na fotbalové ploše) možnou příčinou rasistického chování fanoušků nebo jen snahou legitimizovat své předsudky a rasismus?

Kde je pro fanoušky hranice toho, co je a co není rasistické jednání? Vsaďte to do kontextu vaší teoretické části tedy, aplikujte diskusi o rasismu, kterou jste tam zpracovala.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA *(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):*

Dobře

Datum: 24. 5. 2023

Podpis: